

KOMISIONERI I PËRKOHSHËM PËR MEDIA
PRIVREMENI KOMESAR ZA MEDIJE
TEMPORARY MEDIA COMMISSIONER

Odredbe dozvole za autorsko pravo Privremenog Komesara za Medije (PKM)

Direktive za pridržavanje

1 Januar 2004.

Predgovor

Pridržavanje međunarodnih zakona i prakse u vezi sa zaštitom intelektualne svojine, uključujući ali ne ograničavajući se na video i audio materijale za zabavu, je ključan za razvoj uredne i poštene konkurencije i vladavine zakona na medijskom tržištu.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, koja je deo kosovskog Ustavnog okvira, navodi u članu 27 da “Svako ima pravo na zaštitu moralnog i materijalnog interesa koji je rezultat bilo koje naučne, književne ili umetničke produkcije a čiji je on autor.”

Piratstvo – ilegalna produkcija, distribucija, prodaja ili emitovanje materijala koji podležu međunarodnim sporazumima o zaštiti intelektualne svojine – je oblik nepoštene konkurencije na medijskom tržištu. Piratstvo šteti interesima autora i drugih vlasnika prava, rizikuje izazivanje protivmera međunarodnog tržišta, postavlja one koji se povinuju zakonu u nepovoljan ekonomski položaj i ometa razvoj normalne tržišne ekonomije.

Dozvole koje je PKM izdao svim elektronskim medijima sadrži sledeće zahteve u vezi sa zaštitom autorskih prava:

“Obaveza ovlašćenih je da dobije sva odgovarajuća odobrenja autorskih prava i dozvolu za bilo koji i za sve programe (uključujući muziku na CD-u i drugim načinima) pre emitovanja ovih programa od strane ovlašćenog. To uključuje reprodukciju, retransmitovanje i simultani prenos stranih i uvoznih signala, bez obzira da li je to od teritorijalno udaljenih elektronskih medija ili satelitski izvedenih signala i programa. Tokom događaja gde se program legalno zahteva u javnom sektoru, nije potrebna takva dozvola. Ovlašćeni pristaju da podnesu Privremenom komesaru za medije kopije takvih sporazuma pismeno u roku od 72h.”

Ne postoji specifičan kosovski zakon koji reguliše zaštitu autorskih prava sada. U nedostatku takvog zakona, normalan sistem zaštite autorskih prava za muziku i softver –

KOMISIONERI I PËRKOHSHËM PËR MEDIA
PRIVREMENI KOMESAR ZA MEDIJE
TEMPORARY MEDIA COMMISSIONER

uključujući i prikupljanje taksi za upotrebu muzike – ne može još biti primenjen na Kosovu.

Ali ipak, od elektronskih medija se zahteva da se povinuju normalnoj praksi zaštite autorskih prava na najbolji mogući način. Zato je praktično i potrebno da elektronski mediji (1) dobiju legalna prava da emituju video materijale na osnovu važećih ugovora sa ovlašćenim prodavcem filmova i drugih programskih materijala; i (2) dobije legalno pravo da riemituje programe dobijene satelitskim prenosom ili iz drugih izvora na osnovu važećih ugovora sa vlasnicima ovakvih programa ili ovlašćenim predstavnicima.

U skladu sa tim, Privremeni Komesar za Medije, u okviru svog mandata o regulisanju emitovanja, zahteva da svi elektronski mediji dobiju takva ugovorna prava i da obezbede kopije ugovora kada se to zahteva.

Sledeće direktive objašnjavaju kako PKM namerava da primeni odredbe za zaštitu autorskog prava u svojim postojećim dozvolama. Ove direktive će ostati na snazi dok ih PKM ili agencija koja je nasledi, Nezavisna komisija za medije, ne promeni, ili dok kosovska Skupština ne usvoji zakon o zaštiti autorskih prava.

PKM priznaje da jedan broj lokalnih televizijskih stanica sada emituje filmove i druge programske materijale dobijene od ilegalnih izvora po veoma niskoj ceni. Mi dalje priznajemo da usvajanje legalnog režima – kupovanje prava od ovlašćenih prodavaca – može mnogo da poveća cenu operacija za stanice koje se sada oslanjaju na piratske materijale.

Zbog toga, PKM namerava da osigura razuman prelazni period od 90 dana za primenu ovih Direktiva, počevši od 1. januara 2004. PKM ohrabruje stanice da sarađuju međusobno i sa Udruženjem za elektronske medije na Kosovu i da organizuju grupnu kupovinu prava na pakete filmova i drugog programskog materijala od ovlašćenih prodavaca u regionu.

Ovakvom saradnjom, individualne stanice koje ne konkurišu jedna drugoj mogu uveliko da smanje cenu legalno stečenog video materijala a da ne dođu u konkurentski nepovoljan položaj.

Sledeće Direktive ne treba da se čitaju kao obimno interpretiranje međunarodnog zakona i prakse dozvoljavanja i zabranjivanja upotrebe autorskim pravom zaštićenih materijala. Ove Direktive primenjuju postojeće zahteve dozvole na najhitnija i najspeifičnija pitanja na Kosovu koja se odnose na emitovanje piratskih filmova i satelitskog programa.

Ovo pravilo treba da se interpretira i primenjuje u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, juna 1999.

Direktive

I. **Pravilna upotreba materijala sa autorskim pravom:**

- A. Za upotrebu planiranog izveštavanja vesti ili isključivo informativnog ili obrazovnog emitovanja, elektronski mediji mogu da koriste razumno kratke odlomke autorskim pravom zaštićenih materijala, korišćeni tako da ih elektronski mediji jasno pripišu izvoru. U principu takvi izvodi ne treba da budu duži od 90 sekundi.
- B. Ovaj standard “pravilne upotrebe” neće biti upotrebljavan da dozvoli višestruku, sekvencijalnu upotrebu vesti proizvedenih od drugih organizacija u odsustvu važećeg sporazuma sa vlasnicima autorskih prava takvog materijala ili njihovih ovlašćenih lica. Ni u jednom slučaju ovakva “pravilna upotreba” ne sme ugroziti ekonomski ili moralni interes vlasnika autorskih i odgovarajućih prava.

II. **Emitovanje celog ili suštinskih delova materijala sa autorskim pravom:**

- A. Emitovanje celog ili suštinskih delova video, audio ili tekstualnih materijala koji podležu zaštiti autorskih prava, duže nego što je navedeno u standardima “pravilne upotrebe” u Poglavlju I, paragraf A, je dozvoljeno samo na osnovu važećeg ugovora sa vlasnikom autorskih prava ili sa legalno ovlašćenim vlasnikom takvih materijala.
- B. Dodatno zahtevu u paragrafu, u vezi sa emitovanjem video, audio i drugih materijala zaštićenih autorskim pravom, PKM zahteva da elektronski mediji dobiju sav takav materijal u elektronskom obliku ili na DVD-u, kompakt diskovima, trakama ili drugim medijima za snimanje na način koji poštuje obaveze prema autorskom pravu.

III. **Obaveze za elektronske medije**

- A. Podsećamo elektronske medije da PKM dozvole zahtevaju da se sačuva kompletna arhiva snimaka programa koji se emituje u periodu od 21-og dana. Odredbe dozvole takođe zahtevaju od elektronskih medija da osiguraju za PKM kopije ugovora koje pokazuju da oni poseduju legalna prava da emituju materijale zaštićene autorskim pravom. Od elektronskih medija se zahteva da osiguraju takve ugovore u roku od 72h. ili tri dana od PKM zahteva.

IV. Sankcije ukoliko se ne pridržava ovih pravila

- A. Sankcije za narušavanje odredbi PKM dozvole PKM će odrediti na pravedan i proporcionalan način, uzevši u obzir materijalne napore elektronskog medija da se pridržava Direktiva. PKM će nastaviti svoju proceduru za bavljenje slučajevima u skladu sa Poglavljem 3 i 4 UNMIK-ovog Propisa 2000/36 i u skladu sa Procedurom pravila Privremenog komesara za medije.
- B. PKM će dozvoliti početni prelazni period od 90 dana od datuma kada ove Direktive stupe na snagu, tokom kojeg se očekuje da elektronski mediji učine napore da postignu punu saglasnost u vezi sa svim filmovima i drugim programima koje emituju. PKM će moći da izda upozorenja ali ne i finansijske kazne, za neusaglašavanje tokom ovog perioda od 90 dana.
- C. Posle prelaznog perioda od 90 dana, prvo narušavanje ovih Direktiva će u principu rezultirati formalnim Upozorenjem. Međutim, finansijska kazna se može primeniti na stanicu koja je primila prethodna upozorenja i nije pokazala nikakav materijalni napredak ka povinovanju ovim Direktivama.
- D. Finansijske kazne mogu biti izračunate kao višestruka komercijalna cena emitovanog produkta koji je u pitanju. Ovu cenu će odrediti PKM u konsultaciji sa relevantnim prodavcima. Prva finansijska kazna će biti dvostruka komercijalna vrednost emitovanih prava za produkt koji je u pitanju.

V. Datum primene

- A. Datum kada ove Direktive stupaju na snagu je 1. januar 2004. Datum kraja prelaznog perioda za potpunu saglasnost je 31. mart 2004.

Robert Gillette
Privremeni komesar za medije